

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ

Україна

ПЛАН

1. Механізм держави і його структура
2. Державний апарат як центральна частина механізму держави
3. Орган держави: поняття, ознаки, види
4. Державні підприємства і установи. Збройні сили
5. Інститут держави: поняття і види
6. Принципи організації і діяльності державного апарату.
7. Державний контроль та його види. Інститут омбудсмана
8. Місцеве державне управління і місцеве самоврядування

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВИ

- – цілісна ієрархічна система державних органів, що здійснюють державну владу, а також установ, підприємств, за допомогою яких виконуються завдання і функції держави

ОЗНАКИ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ

СТРУКТУРОВАНІСТЬ

```
graph TD; A[СТРУКТУРОВАНІСТЬ] --> B[ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ]; A --> C[ІЄРАРХІЧНІСТЬ]; B --> D[ЛЕГІТИМНІСТЬ]; C --> E[ЦІЛІСНІСТЬ]; D --> F[ЛЕГІТИМНІСТЬ]; E --> F;
```

ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ

ІЄРАРХІЧНІСТЬ

ЛЕГІТИМНІСТЬ

ЦІЛІСНІСТЬ

ЛЕГІТИМНІСТЬ

СТРУКТУРА МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВИ

- ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ
- ДЕРЖАВНІ ПІДПРИЄМСТВА І
УСТАНОВИ
- ОРГАНІЗАЦІЙНІ І
МАТЕРІАЛЬНІ ЗАСОБИ

ДЕРЖАВНИЙ АПАРАТ

- – складається із державних органів, що мають владні повноваження.
- Він містить у собі два важливих структурних елементи
 - 1) ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ЯК КОЛЕКТИВНІ УТВОРЕННЯ
 - 2) САМОСТІЙНІ ПОСАДОВІ ОСОБИ

СКЛАД ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ

- апарат управління, що складається з чиновників – державних службовців, які спеціально займаються управлінням
- апарат примусу – армія, поліція, розвідка і контррозвідка, митниця, тюрми, виправні заклади та ін.

ОЗНАКИ АПАРАТУ ДЕРЖАВИ

1. є основним інститутом держави, безпосереднім носієм державної влади
2. є складною системою органів
3. формується й функціонує на основі єдиних принципів організації і діяльності
4. первинним елементом державного апарату є окремий державний орган
5. функціонує в межах правового поля
6. спирається на матеріальні, фінансові та інші ресурси, отримані із державних коштів
7. має право застосування державного примусу

СФЕРИ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНОГО АПАРАТУ

- 1) управлінські, владно - субординаційні відносини (традиційні)
- 2) відносин по наданню адміністративних послуг фізичним і юридичним особам

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

- публічно-правова зобов'язальна діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб по забезпеченню реалізації прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, що звертаються до них з цією метою

ПОЛІТИЧНА
ВЛАДА

The diagram consists of two large, light blue arrows pointing towards each other, meeting at a central point. The left arrow contains the text 'ПОЛІТИЧНА ВЛАДА' and the right arrow contains 'ДЕРЖАВНА ВЛАДА'. The background is a dark blue gradient with some faint, curved lines and dots in the bottom-left corner.

ДЕРЖАВНА
ВЛАДА

Основні принципи організації та діяльності державного апарату

- поділ влади
- підконтрольність
- дотримання прав місцевого самоврядування;
- обов'язковість рішень, прийнятих вищими державними органами для нижчих державних органів
- відповідальність
- виборність представницьких органів державної влади
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина
- професіоналізм
- прозорість
- законність
- підконтрольність
- гуманізм
- ефективність

ОРГАН ДЕРЖАВИ

- частина державного апарату, група осіб або одна особа, наділена владними повноваженнями, відповідними матеріально-технічними засобами, утворена на законних підставах для виконання конкретних завдань і функцій держави

СТРУКТУРА ОРГАНУ ДЕРЖАВИ

- Апарат, що безпосередньо виконує завдання і функції держави –
- має державно-владні повноваження, які виконує відповідно до статуту (Міністерство економіки має департаменти)
- Допоміжний апарат – не має державно-владних повноважень, а лише забезпечує виконання державним органом своїх повноважень (наприклад, секретаріат)

- **Державні підприємства** – це державні структури, які безпосередньо реалізують функції та завдання держави у сфері матеріального виробництва

- **Державні установи** - це державні організації, на які покладено завдання з реалізації функцій держави у сфері нематеріального виробництва

ЗБРОЙНІ СИЛИ

- - військова державна структура, що призначена для оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості
- 1) регулярні (сухопутні, військово-морські, військово-повітряні та ін.)
- 2) нерегулярні (ополчення, партизани) військові формування держав

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ

- відносно відокремлена частина державної структури, що користується певною автономією.
-

ПРИНЦИП ПОДІЛУ ВЛАДИ

- основоположна норма, відповідно до якої в демократичній правовій державі повинні співіснувати самостійні галузі (гілки) державної влади – законодавча, виконавча, судова, кожна з яких здійснюється незалежними один від одного органами, що перебувають у стані стримування і взаємного контролю

ПРИНЦИП ПОДІЛУ ВЛАДИ

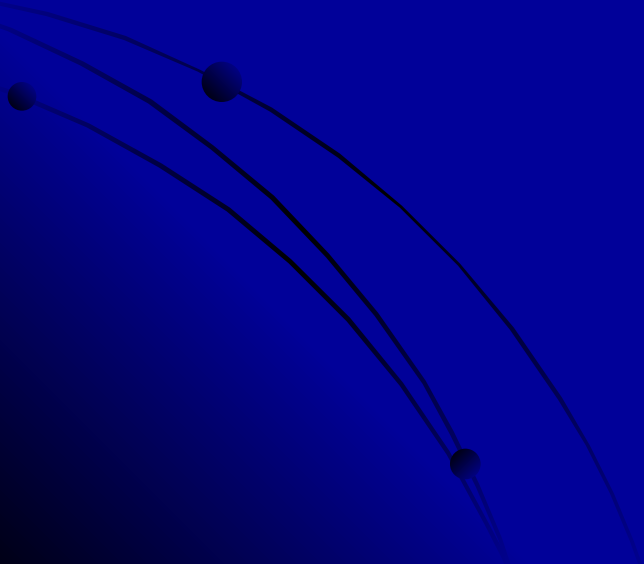
- 1) поділ функцій і повноважень між органами різних галузей державної влади відповідно до вимог праці;
- 2) закріплення певної самостійності кожного органу, неприпустимість втручання в прерогативи один одного;
- 3) наділення органів можливістю протиставляти свою думку рішенням іншого органу;
- 4) виключення зосередження всієї повноти влади в одній з галузей, її органах чи окремої людини;
- 5) узгодження і взаємний правовий контроль дій органів усіх галузей влади;
- 6) рівність органів усіх галузей влади перед законом

Суб'єкти й інститути системи стримувань і противаг

- Суб'єкти: ВР, Президент, КМУ, КСУ, ВСУ
- Інститути:
 - 1) право “вето” Президента України щодо законів, прийнятих ВРУ (обмежене);
 - 2) імпічмент Президента на основі рішень ВРУ, що спричиняє зняття з посади;
 - 3) прийняття ВР резолюції недовіри КМУЮ що спричиняє його відставку;
 - 4) участь ВРУ у формуванні КСУ (6 суддів із 18);
 - 5) дострокове припинення Президентом повноважень ВРУ;
 - 6) контроль КСУ за відповідністю Конституції законів України;
 - 7) контроль Омбудсмана за додержанням конституційних прав і свобод людини.

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

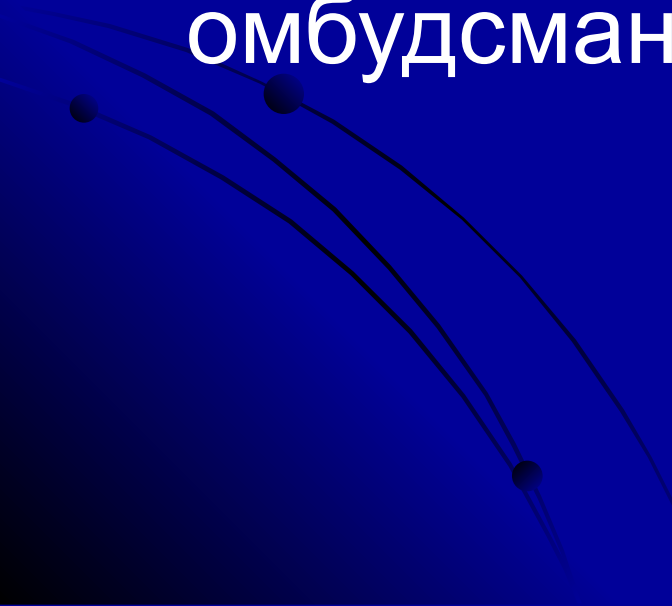
- Діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів і посадових осіб) з перевірки фактичних даних про відповідність (невідповідність)

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ

- Діяльність уповноважених суб'єктів (державних органів і посадових осіб) з перевірки фактичних даних про відповідність (невідповідність)
- Суб'єкти:
- 1) органи загальної компетенції (загальний, надвідомчий)
- 2) вищі за підпорядкованістю органи відомчої компетенції (відомчий контроль)
- 3) спеціальні органи міжвідомчої компетенції (міжвідомчий контроль)

Суб'єкти державного контролю

- КСУ,
прокуратура,
рахункова
палата,
омбудсман
 - Мінюст, ЦВК,
Рахункова
палата, НАЗК
-

Види державного контролю

- 1) за сферами здійснення: податковий, фінансовий, бюджетний, валютний, прикордонний, міграційний, митний, санітарно-епідеміологічний, екологічний
- 2) за суб'єктами: парламентський, президентський, адміністративний, судовий, кадрово-судовий, інформаційно-телерадіокомунікаційний

Дякую за увагу

